

Roczny bilans nastrojów społecznych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Analiza nastrojów społecznych w ciągu minionych 12 miesięcy pokazuje, że rok 2024 był dobry dla Polaków i ich rodzin. Średnie ocen poziomu życia były wysokie i stabilne w czasie. Podobnie dobrze oceniano w minionym roku sytuację w zakładach pracy.
- Oceny sytuacji w kraju były zdecydowanie gorsze niż opinie o warunkach życia i sytuacji w miejscu pracy. Szczególnie negatywnie postrzegana była w minionym roku sytuacja polityczna w kraju. Oceny stanu gospodarki były niejednoznaczne.
- Prognozy na kolejne miesiące w odniesieniu do spraw krajowych są raczej pesymistycznie niż optymistycznie. Respondenci stosunkowo najlepiej oceniają perspektywy swoich zakładów pracy. Biorąc pod uwagę oczekiwania dotyczące poziomu życia badanych w kolejnych miesiącach można mówić o spodziewanym utrzymaniu status quo.

W naszych badaniach wskaźnikami nastrojów społecznych są m.in. oceny i prognozy sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, a także poziomu życia respondentów i ich rodzin oraz kondycji zakładów pracy, w których pracują ankietowani. Aby syntetycznie oddać dynamikę zmian nastrojów, ich bilans roczny prezentujemy w postaci średnich ocen na pięciopunktowej skali od -2 do +2¹.

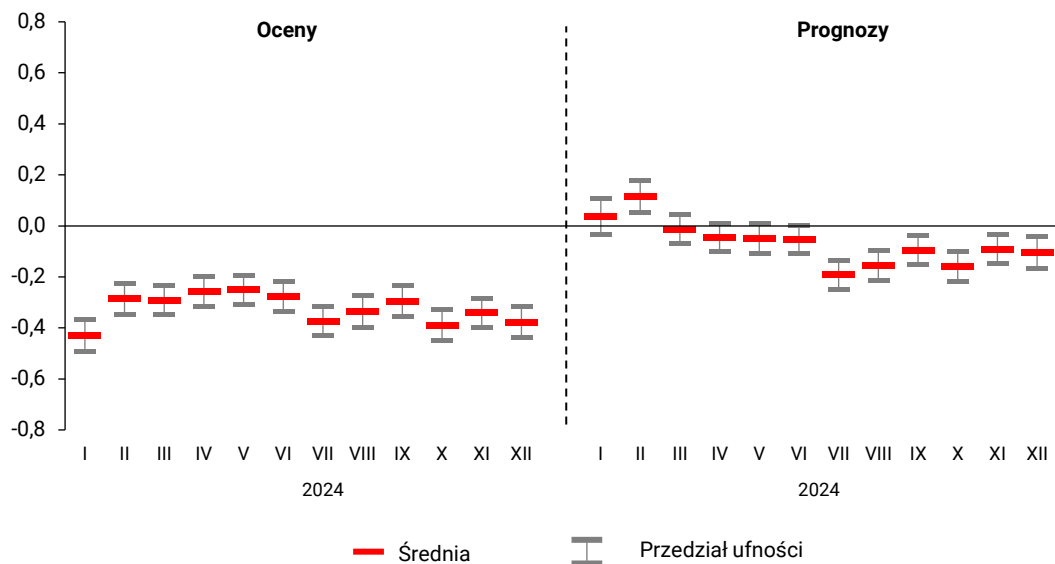
SYTUACJA POLITYCZNA

Oceny sytuacji politycznej przez cały rok pozostawały krytyczne. Najgorzej postrzegano sytuację polityczną w styczniu. Po odnotowanej w lutym poprawie do końca pierwszego półrocza oceny sytuacji politycznej były stabilne. W drugiej połowie roku nastąpiło pewne pogorszenie, a oceny podlegały niewielkim wahaniom.

Jeśli chodzi o przewidywania dotyczące sytuacji politycznej, początek roku zaczął się dość optymistyczne. Utworzenie koalicji rządowej i powołanie nowego gabinetu sprawiło, że nadzieje na poprawę sytuacji politycznej wyrażano silniej niż obawy. Znalazło to odzwierciedlenie w dodatniej średniej przewidywań. W marcu optymizm w prognozach dotyczących sytuacji politycznej zmniejszył się, a średnia spadła poniżej zera. Jeszcze większy wzrost pesymizmu odnotowaliśmy w lipcu. Mimo poprawy w kolejnych miesiącach do końca roku przewidywania dotyczące sytuacji politycznej pozostawały pesymistyczne.

¹ Prezentowane dane pochodzą z badań „Aktualne problemy i wydarzenia” realizowanych od stycznia do grudnia 2024 roku.

RYS. 1. Sytuacja polityczna w Polsce

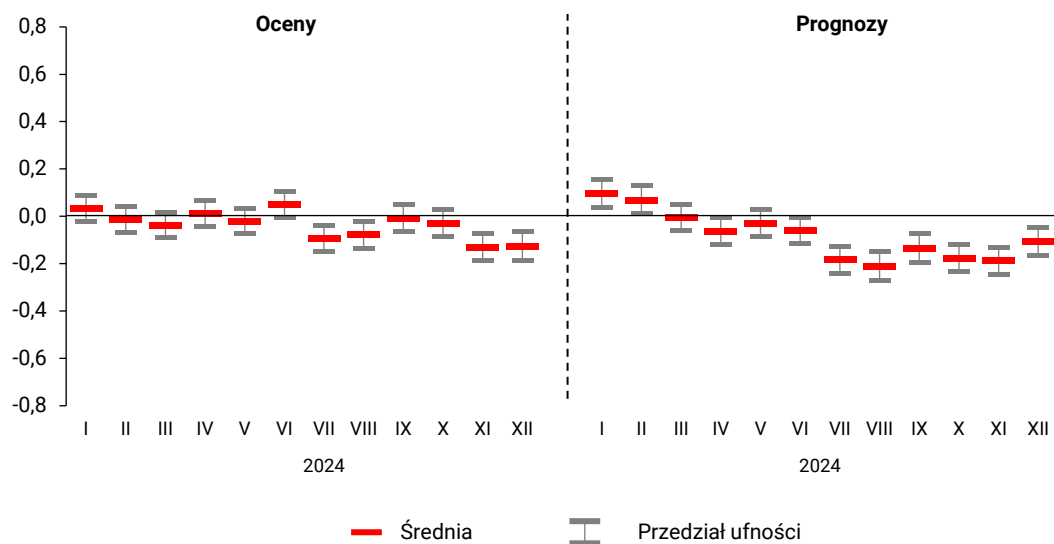
Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

SYTUACJA GOSPODARCZA

W pierwszej połowie 2024 roku oceny sytuacji gospodarczej były stabilne, a średnia na skali oscylowała wokół zera. Oznacza to, że odbiór sytuacji gospodarczej nie był ani jednoznacznie pozytywny, ani jednoznacznie negatywny. W drugiej połowie roku postrzeganie sytuacji gospodarczej nieco się pogorszyło. Stosunkowo najgorsze oceny rejestrowaliśmy pod koniec roku – w listopadzie i grudniu, kiedy to nieco mocniej wybrzmiewało niezadowolenie niż zadowolenie ze stanu gospodarki.

Na początku roku przewidywania dotyczące sytuacji gospodarczej były raczej optymistyczne. W kolejnych miesiącach nasilały się obawy dotyczące jej rozwoju w ciągu kolejnych dwunastu miesięcy. Grudzień przyniósł pewną poprawę oczekiwań gospodarczych, choć nadal były one raczej pesymistyczne niż optymistyczne.

RYS. 2. Sytuacja gospodarcza w Polsce

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

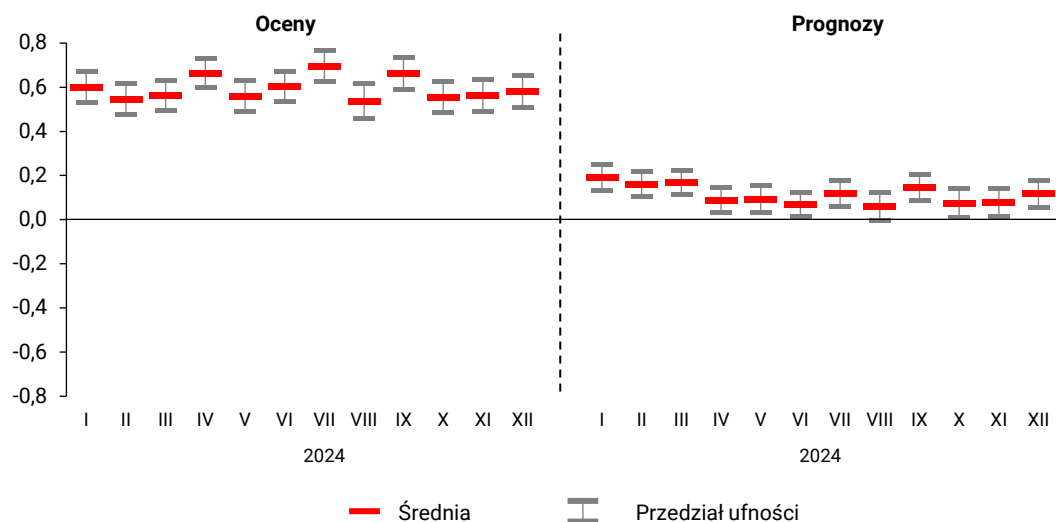
SYTUACJA W ZAKŁADACH PRACY

Opinie o sytuacji w zakładach pracy przez cały rok były jednoznacznie pozytywne. Mimo notowanych zmian z miesiąca na miesiąc, oceny kondycji zakładów pracy na koniec roku były *de facto* takie same jak na początku roku.

Przewidywania dotyczące sytuacji w miejscu pracy przez cały rok były umiarkowanie optymistyczne i nie podlegały wyraźniejszym zmianom. Można jednak zauważyć, że w pierwszym kwartale optymizm co do rozwoju sytuacji z zakładach pracy był nieco większy niż w kolejnych miesiącach.

RYS. 3. Sytuacja w zakładach pracy respondentów

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO*

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

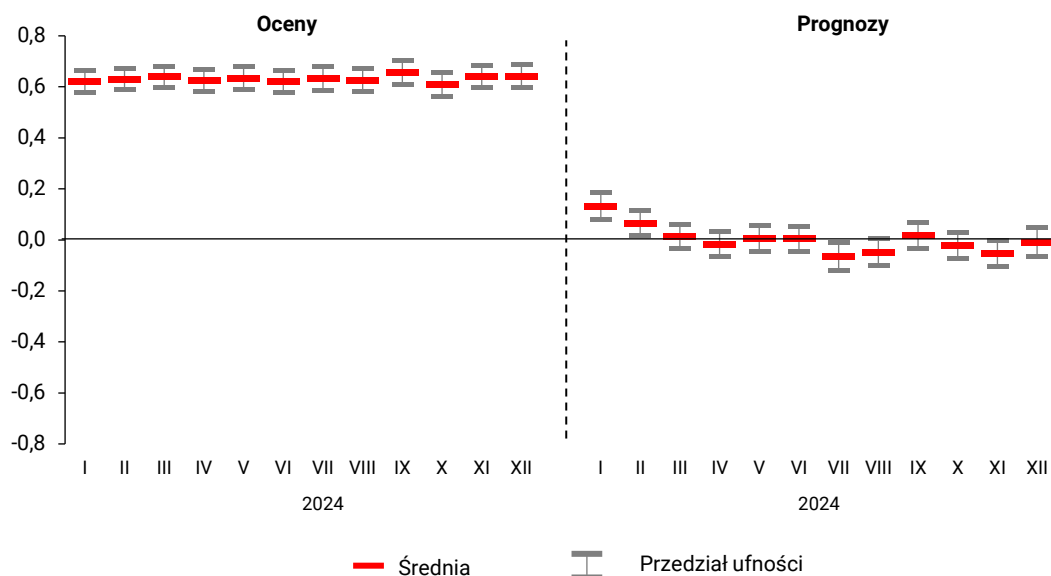
* Dotyczy osób pracujących zarobkowo, także rolników i pomagających im członków rodzin oraz emerytów, rencistów, studentów i pełnoletnich uczniów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

POZIOM ŻYCIA

Przez cały rok praktycznie nie zmieniały się oceny poziomu życia respondentów i ich rodzin. Charakteryzowały się one większą stabilnością niż opinie o sytuacji w zakładach pracy oraz oceny sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju. Średnia ocen w przedziale 0,61- 0,66 świadczy o znacznym zadowoleniu z poziomu życia.

Większe zmiany rejestrowaliśmy w przewidywaniach dotyczących poziomu życia. Największe nadzieje na poprawę warunków życia badanych notowaliśmy na początku roku, w dalszych miesiącach oczekiwania te jednak nieco osłabły. Przez większość roku średnia wartość przewidywań była bliska zeru, co świadczy o tym, że optymizm co do poziomu życia w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy był wyrażany równie silnie co pesymizm.

RYS. 4. Poziom życia respondentów i ich rodzin

Oceny: średnie na 5-punktowej skali od -2 (bardzo zła) do +2 (bardzo dobra). Prognozy: średnie na 5-punktowej skali od -2 (zdecydowane pogorszenie) do +2 (zdecydowana poprawa)

Na początku 2024 roku w deklaracjach respondentów widoczny był się jeszcze powyborczy optymizm w prognozach dotyczących sytuacji kraju, zakładów pracy i poziomu życia własnej rodziny. W kolejnych miesiącach przewidywania we wszystkich obszarach nieco się pogorszyły. W drugiej połowie roku pewne zwątpienie odnotowaliśmy przede wszystkim w prognozach dotyczących sytuacji politycznej i gospodarczej kraju. W mniejszym stopniu odnosi się to także do bieżących ocen sytuacji kraju.

Niezależnie od zarejestrowanych zmian, nastroje społeczne w 2024 były dość stabilne. Najgorzej w ciągu minionego roku oceniano sytuację polityczną w kraju, wyraźnie mniej krytycznie postrzegano stan gospodarki. Z deklaracji wynika jednocześnie, że miniony rok był dobry dla respondentów, ich rodzin i zakładów pracy.

Opracowała

Beata Roguska